

2021

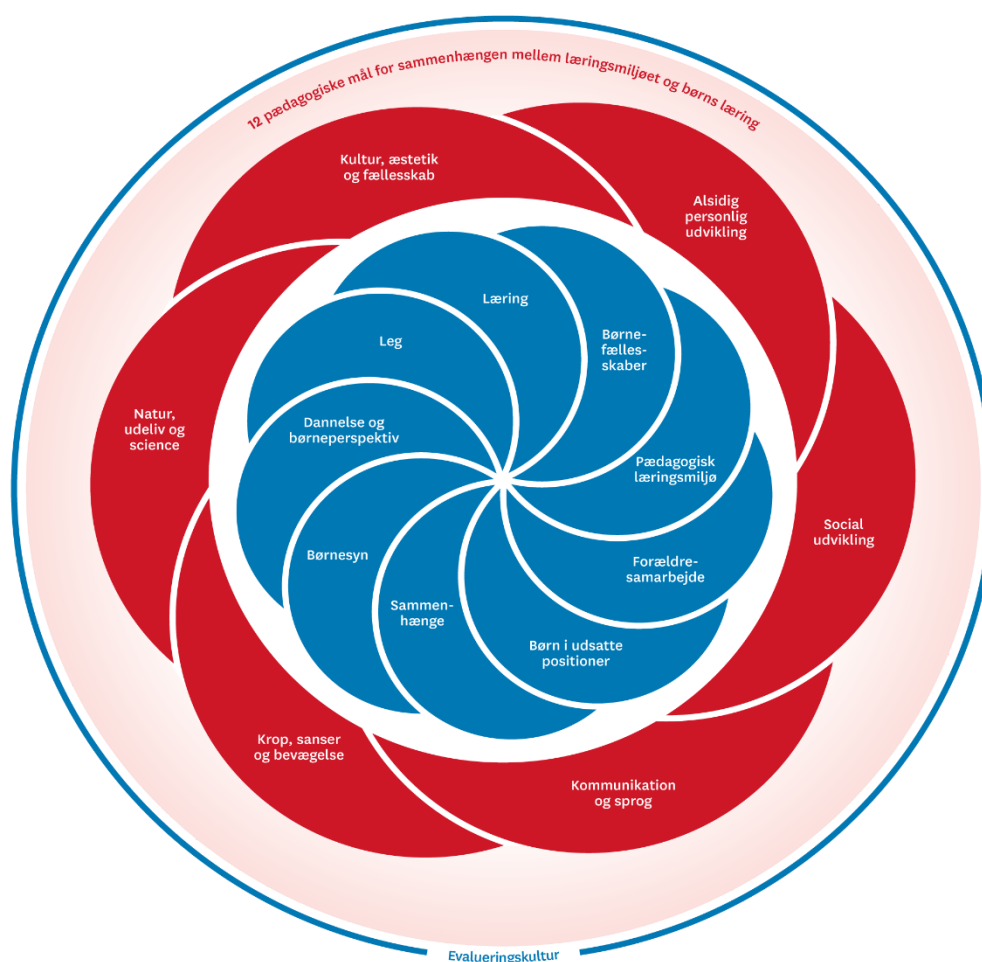
# Pædagogisk læreplan for

## SFO'en på Lumby Skole



Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring og udvikling. Læreplanen er et dynamisk dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

# Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan for SFO Odense



Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Jf. ændring af folkeskolelovens § 40, stk. 4. gældende pr. 1. juli 2018, skal tidlig SFO-start enten arbejde med temaerne fra den styrkede pædagogiske læreplan for dagtilbud eller med de seks kompetenceområder, der gælder for børnehaveklassen.

I Odense er det besluttet, at hele SFO'ens virke fra Forårs SFO til SFO2 arbejder ud fra de 6 temaer fra den styrkede pædagogiske læreplan for dagtilbud. Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan for SFO tager derfor udgangspunkt i dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse.

---

# Hvem er vi?

---

Her beskriver vi kort vores stamoplysninger, pædagogiske profil og lokale forhold. Det kan for eksempel være børnegruppens sammensætning og forskellige forudsætninger, de fysiske rammer, geografisk placering og andre ting, der har betydning for vores pædagogiske arbejde.

Lumby Skole er en lille folkeskole i den nordlige del af Odense – vi har skønne, grønne omgivelser, masser af plads og et stærkt lokalsamfund, der bakker op om skolen og SFO'en. Lumby Skole er en del af Skolefællesskab Nord sammen med Stige Skole og Søhussskolen. Vi samarbejder ofte på tværs af skolen – blandt andet med fællespasning i SFO i ferieperioderne.

Skolen har cirka 125 elever fordelt på indskoling og mellemtrin. Stort set alle børn fra 0.-3. klasse går i SFO. Fra 4. klasse starter børnene i den lokale klub, som vi har et godt samarbejde med – i særdeleshed i forbindelse med overgangen fra SFO til klub.

Børnene kommer fra meget forskellige familier, og det skaber en helt særlig dynamik, hvor børnene får udvidet deres perspektiver på deres omverden. Vores relativt lille elevtal gør, at skolen er attraktiv for familier, som vægter rolige omgivelser, vide fysiske rammer og de mindre fællesskaber højt.

SFO'en har egne, flotte og lyse lokaler med direkte adgang til grønne områder, legeplads, bål og gymnastiksal. De fysiske rammer understøtter vores pædagogiske praksis, hvor vi har fokus på at skabe et inkluderende læringsmiljø, hvor alle børn har mulighed for at udvikle sig personligt og socialt.

I SFO'en er vi tre pædagoger og en pædagogmedhjælper – derudover har vi samarbejdsaftale med UCL om at have pædagogstuderende i praktik. Samarbejdet er præget af høj faglig kvalitet. Vi arbejder som et professionelt læringsfællesskab, hvor vi har fokus på sparring, refleksion og nysgerrighed. Vi er desuden kendetegnet ved at have et stærkt samarbejde med lærerne.



---

# Det fælles pædagogiske grundlag



---

Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.

Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring og udvikling jf. gældende lovgivning på folkeskoleområdet, samt de strategiske pejlemærker i Børn- og Ungeforvaltningen Odense vedr. sprog, dannelse og tidlig indsats.

De 9 centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og tilgangen på en demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhængende læringsmiljøer.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv. Hvordan forbindes det, børnene har med sig med det nye, de skal lære?

Alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring.

Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe sammenhængende læringsmiljøer kan være mere tilstede i nogle sammenhænge end andre.

---

## Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber



Fem elementer, som beskrives samlet eller hver for sig:

- Børnesyn
  - Dannelse og børneperspektiv
  - Leg
  - Læring
  - Børnefællesskaber.
- 

### Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Grundlæggende mener vi, at børn er sociale mennesker, der udvikler sig og lærer gennem erfaringer med sig selv, andre og omverdenen. Alle børn har kompetencer, som skal udvikles i samspil med andre – men alle børn kommer ikke med de samme kompetencer og muligheder. Som pædagoger i SFO'en skal vi være med til at skabe lige muligheder for alle børn. Det betyder, at børnene skal behandles forskelligt.

Børn gør det bedste, de kan ud fra de erfaringer, som de har med i deres rygsæk. Vi skal hjælpe børnene med at udvikle deres viden om verden og deres strategier for at navigere i verden og mestre livet. Det gør vi ved at stilladsere, rammesætte, udfordre og tilpasse vores forventninger ud fra børnenes udvikling.

SFO'en er en unik mulighed for at skabe små og store børnefællesskaber på kryds og tværs af alder, køn og interesser. Det gør, at alle børn oplever at være en vigtig deltager og bidragsyder i et eller flere fællesskaber. Det giver børnene selvværd, som er essentielt for trivslen og for udvikling af børnenes mod, nysgerrighed, vedholdenhed, robusthed og medmenneskelighed. Som pædagoger skal vi sørge for at hjælpe børnene med at etablere fællesskaber, så ingen børn føler sig sat uden for fællesskaberne.

Leg og læring hænger uløseligt sammen – i legen lærer børnene og på andre præmisser end i skoletiden. I legen øver børnene sig på at mestre sig selv og livet. Legen kan være igangsat af børnene og/eller af pædagogerne. Vi vægter at have både den styrede leg og den frie leg, da børnene derigennem udvikler forskellige kompetencer. Den voksenstyrede leg kan være med til at præsentere børnene for aktiviteter, som de ikke kendte til – dermed kan legen udvide børnenes perspektiv og horisont. Den frie leg giver mulighed for, at børnenes perspektiv bringes i spil, og pædagogerne kan være nysgerrige på, hvad der optager børnene.

### Eksempler fra praksis

- Månedens aktivitet med fokus på for eksempel kreativitet, natur, udeliv, sundhed, bevægelse eller restitution
- Frit valgs-aktiviteter, hvor de voksne deltager på forskellig vis
- Fri leg både inde og ude

- Børnemøder
  - Ture ud af huset
  - Forskellige rum med plads til små og store fællesskaber, fordybelse, nysgerrighed og nærhe
- 

*Nedenstående elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan.*

## Pædagogisk læringsmiljø



Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan SFO'en etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.

---

### **Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?**

I vores SFO arbejder vi løbende med at udvikle vores strukturer, så det kommer alle børn til gode. Strukturerne og rammerne afspejler vores pædagogiske tænkning om, at der i SFO'en skal være tydelige og kendte rammer og rutiner, så børnene møder en genkendelig hverdag. Det gør, at børnene kan finde ro til leg og fordybelse. Strukturerne er samtidig med til at sikre, at vi kan skabe tid og rum til at iværksætte aktiviteter for børnene.

Med udgangspunkt i vores grundfortælling har vi lavet et årshjul, hvor vi hver måned skifter fokuspunkt. Månedens fokuspunkt afspejler sig i månedskalenderen, som sendes til alle forældre, og den gennemgås sammen med børnene, så de ved, hvad de kan glæde sig til af aktiviteter.

Derudover har vi faste rutiner – for eksempel skal alle børn være ude i en halv time, når skoledagen er slut. Det gør vi for at give børnene frisk luft og mulighed for at sætte lege i gang.

Alle børn tilbydes tid til at spise deres eftermiddagsmad i sfo-lokalet – at mødes ved bordene og nyde den sidste del af madpakken er for mange børn en stjernestund og en god anledning til at finde nye legekammerater. Samtidig kan børnene blive præsenteret for dagens aktiviteter og muligheder.

Ved eftermiddagsmaden har de pædagogiske medarbejdere god mulighed for at finde ud af, om der er konflikter under opsejling, om der er nogle børn, der mangler en at lege med, eller om der er børn, som har brug for et ekstra kram.

Selvom vi har månedens fokuspunkt er der altid rig mulighed for, at børnene selv kan finde sammen i legerelationer. Børnene bruger både inde- og uderummet på meget forskellig vis, og det er tydeligt, at rummene kan noget forskelligt. Derudover tilbydes også andre aktiviteter, hvor de pædagogiske medarbejdere enten deltager sammen med børnene, er igangsættere eller blot observerer, hvad børnene selv finder på at lege.

Vi afvikler jævnligt børnemøder med de forskellige årgange – her taler vi blandt andet med børnene om, hvad de synes er det bedste ved SFO, hvad de godt kunne tænke sig at lave og meget mere. Det er både

med til at danne børnene som demokratiske borgere, og det er med til at give de pædagogiske medarbejdere indblik i, hvad der optager børnene.

Vi inddrager i høj grad lokalområdet, når vi planlægger aktiviteter; vi cykler med 3. klasse i Kegleklubben, vi går i skoven, vi går over på Lumby Mølle for at gå på æblerov, og vi har prøvet at besøge de lokale spejdere en dag.

Vi vil gerne blive endnu dygtigere til at fordele de pædagogiske medarbejdere i de forskellige rum – både inde og ude. Det vil vi, fordi vi oplever, at vi kommer tættere på børnene, og fordi vi dermed kan skabe rum og plads til en bredere vifte af muligheder.

Vi vil gerne blive endnu dygtigere til at udnytte, at vi nu har fået en ugentlig lang dag, hvor børnene kommer i SFO kl. 12.00 – vi kan opleve, at der er flere konflikter på den lange dag; særligt hvis børnene opholder sig meget indenfor. Hvordan kan vi sammen finde veje til at gøre den lange dag til den bedste SFO-dag?

Vi vil gerne blive endnu dygtigere til at samarbejde med vores kollegaer i SFO'erne på Stige Skole og Søhusskolen, så vi kan udnytte, at vi er en lille SFO i et stort og stærkt fællesskab.

---

## Samarbejde med forældre om børns læring



Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan I samarbejder med forældrene om børns læring.

---

### Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Forældrene er vores vigtigste samarbejdspartner i forhold til vores kerneopgave, som er at sikre læring og udvikling for eleverne både fagligt, socialt og personligt. Vi vægter derfor et godt samarbejde, hvor vi er sammen om at sikre de bedste rammer og vilkår for, at det enkelte barn kan udvikle sig sammen med de andre børn.

I dagligdagen møder vi mange af forældrene i hente/bringe-situationer. Det betyder meget for vores samarbejde, at vi kender hinanden, da det gør det lettere at fortælle om stjernestunder, løse konflikter og fortælle om dagens gang.

Vi har også forældre, som vi ikke møder så ofte, da børnene selv går hjem fra SFO'en. Det betyder, at kommunikationen med de forældre skal være anderledes, så vi stadig får fortalt om stjernestunder, konflikter og stort og småt fra dagligdagen. Det skal vi være opmærksomme på.

Samarbejdet med forældrene får en helt særlig betydning, hvis vi har børn, som ikke trives. Pædagogernes perspektiv er vigtigt for at nuancere og for at danne et større billede af barnets styrker og udfordringer. Vi vægter derfor, at pædagogerne deltager i skole-hjem samtaler, netværksmøder og opfølgende statusmøder. Vi vægter også, at pædagogerne deltager i teamsamarbejdet med lærerne, da begge perspektiver er væsentlige i forståelsen af barnet og dets styrker og udfordringer.

---

## Børn i udsatte positioner

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.



---

### Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Med begrebet "børn i udsatte positioner" forstår vi børn, der er i risikozone for at komme i mistrivsel. Mistrivsel kan komme til udtryk på mange forskellige måder: kognitivt, personligt eller socialt. Det kan skyldes udfordringer med at indgå i sociale relationer, familiære forhold, livskriser, sygdom eller lignende.

Vores faglige tilgang er, at hvis børnene føler sig som en værdifuld deltager i fællesskabet, så øges betingelserne for at skabe læring, udvikling og trivsel for alle børn – og i særdeleshed for børn i udsatte positioner.

Børn i udsatte positioner har god gavn af at få tydelige, kendte rammer, hvor de kan hjælpes og guides til at udtrykke holdninger, meninger og tanker. Her bliver fællesskabet stilladset, da det giver selvværd og tro på at kunne mestre livet, når ens stemme høres og betragtes som værdifuld. Fællesskabet giver børnene noget at spejle sig i, noget at skabe deres identitet ud fra.

Vi tilstræber, at alle børn føler sig som værdifulde og ligeværdige deltagere og bidragsydere til fællesskabet ved at:

- Aktiviteter er åbne for alle
- Afvikle børnemøder, hvor børnenes stemmer høres, og hvor de øver sig i den demokratiske samtale
- Afvikle aktiviteter for klasser eller i mindre grupper – det kan være med til at "skubbe" nogle børn ind i en aktivitet for derigennem at give adgang til fællesskabet

Vi lykkes med at skabe et pædagogisk læringsmiljø, hvor alle trives når:

- Der er klare og tydelige rammer og forventninger
- Konflikter tages, inden de vokser sig store
- Børnene viser hensyn til hinanden – på tværs af klasser, alder, køn og interesser
- Der er en positiv indbyrdes afhængighed af hinanden i aktiviteter

Vi har en særlig opmærksomhed på at samarbejdet i SFO-teamet. Derfor har vi ugentlige teammøder og vi har 4-6 udviklingsdage hen over skoleåret. Derudover mødes pædagogerne 10 minutter før SFO'en åbner for at briefe hinanden, om der er særlige forhold, som teamet skal være opmærksomme på – det kan være børn, der har en svær dag, konflikter blandt børnene eller lignende.

Vi har også en særlig opmærksomhed på dilemmaet i, at SFO'en er børnenes frie tid, hvor den frie leg skal have lov til at fylde. Den frie leg kan på samme tid være inkluderende og ekskluderende, da der for det enkelte barn kan være et potentielt nej til at måtte deltage i den frie leg. I skolen og SFO'en er der forskellig tilgang til det at sige nej til at lege. I skolen stilladseres børnenes leg i høj grad med legemakkere, fælleslege og med stort fokus på at evaluere frikvartererne med børnene. I SFO'en gives børnene mere frie rammer, og stilladseringen er derfor meget mindre.



---

## Sammenhængende læringsmiljøer

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng mellem de forskellige pædagogiske tilbud.



---

### Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø, så det skaber sammenhæng mellem børnehus, Forårs SFO, indskoling, SFO, mellemtrin og SFO2?

På Lumby Skole har vi fleksibel skolestart, hvilket betyder, at børnene starter i skole det kvartal de fylder 6 år. Vi har dermed ikke Forårs-SFO, og børnene ruller ind i vores 0. klasse, som hedder Columbine.

Vi har gennem årene opbygget et højt kvalificeret samarbejde med børnehuse i lokalområdet – der er udarbejdet en samarbejdsaftale om, hvordan overgangen mellem dagtilbud og skole skal være. I samarbejdsaftalen er særligt fokus på børn i udsatte positioner og på tidlig indsats. Børnehaveklasselederen deltager i overleveringsmøder med børnehuse. Hvis der er tale om børn i udsatte positioner deltager skolens souschef også.

Der etableres besøg fra skolen i de enkelte børnehuse sammen med en mindre gruppe børn, og der er fine traditioner for, hvordan nye børn og deres forældre besøger skolen i tiden op til skolestart.

Vi har et udbygget samarbejde med Lumby Børnehus, som er nabo til skolen, og hvorfra vi får de fleste af vores elever. Børnehuset deltager i morgensamling, idræt med Columbine og i forskellige af skolens traditioner. Derudover anvender børnehuset skolens bibliotek og gymnastiksal. Dermed sikres en blidere overgang fra dagtilbud til skole.

Internt på skolen er der et fuldt integreret samarbejde mellem lærerne i indskoling og i SFO'en. Pædagogerne er tilknyttet klasseteams og deltager i undervisningen, i teammøder, forældremøder og i skole-hjem samtaler. Dermed er der mulighed for at skabe sammenhæng mellem skolen og SFO'en. På skolen har vi ikke SFO2, men til gengæld tilbyder Ung Odense klub for elever fra 4.-6. klassestrin. I SFO'en tilbydes 3. klasserne at være i klubbens lokaler en gang om ugen – og fra foråret har 3. klasserne mulighed for at være oftere i klubben sammen med eleverne fra mellemtrinnet. Dette sikrer, at flere elever fortsætter i klubtilbuddet og at flere 3. klasser i højere grad forbliver tilmeldt SFO'en.

---

# Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

---

## Inddragelse af lokalsamfundet – den åbne skole

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan I inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.

---

### Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

I SFO'en inddrages lokalsamfundet i planlægningen af de forskellige aktiviteter: 3. klasserne cykler til Keglecenteret i Søhus, vi går på æblerov på Lumby Mølle, vi benytter den nærliggende skov, og vi samarbejder med de lokale foreninger, som for eksempel spejderne og skydeklubben. Samarbejdet skaber mulighed for variation i det pædagogiske læringsmiljø, og det er samtidig en mulighed for at præsentere børnene for forskellige fritidstilbud.

---

## Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske læringsmiljø

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske læringsmiljø skal integreres i det pædagogiske arbejde.

Læringsmiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af læringsmiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.

---

### Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske aspekt i det pædagogiske læringsmiljø?

Vi har gode fysiske rammer både inde og ude. På vores udearealer er der mulighed for at udfolde sig på mange forskellige måder med både klatretræer, buskads med mulighed for at bygge huler, legepladser, sportsplads, bålplads og en stor skolegård med mulighed for cykel- og boldlege. Indenfor er der et stort SFO-lokale, som er indrettet med forskellige zoner: køkken, pudrum, spiseområde og zoner til kreativitet og spil. Derudover benyttes klasselokalerne og gangarealerne i indskolingen.

Vi lægger vægt på, at børnene er med til at udsmykke SFO'en – især omkring højtiderne halloween, jul, fastelavn og påske. Vi drømmer om at udsmykke gangarealerne mere og gøre legezonerne tydeligere. Det kunne være med til at tydeliggøre nogle muligheder for børnene, samtidig med at det kan stimulere deres sanser på forskellig vis. Ved at lade børnene være med til at udsmykke vores lokaler skabes der et større ejerskab for børnene i forhold til de fysiske rammer. Det bliver i højere grad børnenes SFO end de voksnes SFO.

---

## De seks læreplanstemaer



---

Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.

---

### Alsidig personlig udvikling

Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.



Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

### Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer

Alle klasser har tilknyttet en klassepædagog, som fungerer som kontaktpædagog i både skole og SFO. Det betyder, at der er en pædagog, som har en særlig relation til eleverne. Denne relation kan være den

trygge base, så børnene kan udvikle mod, nysgerrighed, vedholdenhed og kompetencer til at indgå i forskellige fællesskaber.

I SFO'en tilrettelægges en bred vifte af aktiviteter, som appellerer til alle børn – nogle aktiviteter er frivillige, mens de i andre tilfælde er obligatoriske. Dette gøres for at udfordre børnene til at prøve noget nyt, så de ikke melder fra, fordi de ikke har modet. Vi kan være udfordret af, at mange af vores børn har lov til at gå hjem, når de vil – det betyder, at det kan være vanskeligt at fastholde børnene i aktiviteter.

I SFO'en fylder den frie leg meget, da SFO'en er børnenes frie tid. I den frie leg udforsker og erfarer børnene sig selv i verden. Pædagogerne har fokus på, at alle børn indgår i fællesskaber, så ingen børn står alene. Dette sker på forskellig vis ved at de går foran, ved siden af eller bagved børnene, så de guides ind i relationer og fællesskaber.

Den alsidige personlige udvikling er et kerneelement i vores pædagogiske praksis, hvorfor den hele tiden spiller ind i de øvrige læreplanstemaer.

---

## Social udvikling



Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, det pædagogiske personale og til lokal- og nærmiljøet.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

### Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer

I SFO'en er børnene vant til at indgå i sociale fællesskaber på kryds og tværs af alder, køn og interessefællesskaber. Det er et særligt fokus at understøtte denne kultur, da vi er en lille skole. Dette gøres ved, at de fleste af vores aktiviteter er åbne for alle børn.

Vi skaber en balance mellem den frie leg og de mere styrede aktiviteter, da vi på den måde kan rammesætte muligheden for at skabe nye fællesskaber.

Vi har et særligt fokus på konflikthåndtering og på at guide børnene til, hvordan de selvstændigt kan løse deres uenigheder.

Vi stilladserer børnenes sociale udvikling alt efter børnenes behov – det gøres ved at gå foran, ved siden af og bagved børnene, når de indgår i sociale fællesskaber.

Vi afvikler jævnligt børnemøder, hvor børnene har mulighed for at få indflydelse på SFO'en og hvor de kan drøfte udfordringer i SFO'en. Vi ser børnemøderne som en måde at øve den demokratiske samtale på.

---

## Kommunikation og sprog

Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.



Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

### Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer

Børnene i SFO'en skal opleve og erfare, at deres stemmer er vigtige – de bliver mødt af voksne, som ønsker at lytte til, hvad de siger, og som indgår i en ligeværdig dialog med dem om, hvad de har på sinde.

Vi har en særlig opmærksomhed på at hjælpe børnene med at udvikle et nuanceret, varieret og præcist sprog. Dette gøres ved at være tydelige i at anvende ord og begreber præcist og guide børnene til at bringe nye ord og begreber i spil. Ved at arbejde med at skabe et nuanceret og præcist sprog understøtter vi børnenes udvikling af et fagsprog, som de arbejder med i skolen. Dette kommer alle vores børn til gode.

I samspil med de andre børn hjælpes børnene til at kommunikere på en hensigtsmæssig måde. Det kan være både i den frie leg og i de mere styrede aktiviteter.

---

## Krop, sanser og bevægelse



Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen lægges grundlaget for fysisk og mental trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

### Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer

I SFO'en tilbydes en bred vifte af aktiviteter, som understøtter børnenes kropslige og sansemæssige udvikling. Vi har fantastiske udeområder, hvor der er mulighed for at bygge huler, klatre i træer, være i gymnastiksal, lave bål, cykle, køre på mooncars osv. Derudover går vi tit over i den nærliggende skov, hvor der er rig mulighed for at trille ned ad bakker og være undersøgende på, hvordan kroppen fungerer.

Vi tilbyder madværksted og kreative værksteder, hvor sanserne kommer i spil på anden vis – der arbejdes med udvikling af både grov- og finmotorik, så vi kommer omkring hele barnets udvikling.

Derudover er vi opmærksomme på, at kroppen også har brug for at restituere – derfor tilbyder vi i perioder også mindfulness og andre rolige aktiviteter, hvor kroppen kan være i ro.

Gennem de kropslige og sanselige oplevelser styrkes den alsidige personlige udvikling, da barnet oplever sig selv som et sanseligt menneske, der er i verden på forskellig vis. Den sociale udvikling styrkes ligeledes, da aktiviteterne som oftest foregår i samspil med andre.

---

## Natur, udeliv og science



Naturoplevelser har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social samt en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så de får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

### Howdan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer

Ved at benytte os af vores udearealer og de nærliggende skove har vi rig mulighed for at rammesætte børnenes muligheder for at erfare naturen og deres forbundethed med naturen. Børnene erfarer gennem leg og aktiviteter årstidernes skiften, de forskellige muligheder for at bruge naturen og dens ressourcer på en bæredygtig måde.

Børnene bygger huler i buskadset og får derigennem en kropslig erfaring med konstruktioner; de bygger med lego og konstruerer kuglebaner.

Vi drømmer om at integrere endnu mere science i børnehøjde i vores SFO – det kunne være forløb om den lille kemiker, programmering med Lego WeDO, co-space og andre teknologier, som er tilgængelige på skolen.

I skoleåret 2021-2022 skal alle pædagoger i SFO'en deltage i kompetenceudvikling i forhold til at integrere science i den pædagogiske praksis på nye måder.



---

## Kultur, æstetik og fællesskab



Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og derigennem forstå deres omverden.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at de får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

### Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer

Vi har mange forskellige traditioner, som skaber et fællesskab: vi fejrer SFO'ens fødselsdag, vi går Lucia, vi har sommerfest sammen med forældrene, overnatning og meget andet. Vi anvender lokalområdet til mange forskellige aktiviteter, ligesom vi nyder at benytte os af kulturelle tilbud i Odense centrum.

Gennem de sidste par år har vi oplevet en tilgang af elever, som har en anden kulturel baggrund. Vi er optaget af, hvordan vi kan integrere deres kulturer og udbrede kendskabet til dem. Det vil skabe en bredere forståelse for andre kulturer, og det vil hjælpe vores tosprogede børn i deres identitetsskabelse.

Vi drømmer om at planlægge aktiviteter som for eksempel Jorden Rundt, hvor vi i en periode kan sætte fokus på netop dette.

I forhold til æstetikken er vi optaget af, hvordan vi kan fremhæve SFO'ens egen æstetik og gøre det tydeligt for alle, at man træder ind i noget, der er anderledes end skolen. Vi drømmer om at gøre mere ud af udsmykningen på især vores gangarealer for derigennem at understrege legemulighederne. Vi ønsker at udforske vores indretning af SFO'en, så vi kan få en bedre udnyttelse af de fysiske rammer.

---

# Evalueringsskultur



---

Ledelsen er ansvarlig for at etablere en evalueringsskultur, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Ledelsen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Ledelsen er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Det er ikke et lovkrav at beskrive dokumentations- og evalueringsspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

## Hvordan skaber vi en evalueringsskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

### Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Her kan I kort beskrive jeres arbejde med at etablere en evalueringsskultur som en del af det daglige pædagogiske arbejde. I kan fx beskrive, hvordan I arbejder systematisk med evaluering, om I arbejder med særlige metoder, om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med et særligt fokus, samt hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter og reflekterer over jeres pædagogiske praksis mv.

I vores sfo har der ikke været tradition for en systematisk evaluering af den pædagogiske praksis, men i takt med at også team SFO har fået ugentlige teammøder sammen med flere årlige udviklingsdage ligger det naturligt at arbejde med at udvikle en professionel evalueringsskultur med henblik på at skabe den bedste SFO for børnene på Lumby Skole.

Vi er ved at evaluere vores årshjul, som skal omsætte det pædagogiske grundlag til praksis. I starten af hvert skoleår genopfrisker vi vores grundfortælling og årshjul, så vi kan vurdere, om der skal ske ændringer i vores praksis.

Derudover vil det være oplagt at evaluering af den pædagogiske praksis sættes på som et fast punkt på teammøder. Det aftales med teamkoordinatoren, hvordan denne evaluering kan rammesættes på bedste vis.

---

### **Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?**

Her kan I fx kort beskrive, hvordan evaluering af læreplanen kan ses i forhold til jeres evalueringskultur i hverdagen.

Vi vil evaluere den pædagogiske læreplan hvert andet år i forbindelse med en af vores udviklingsdage.